

Posouzení diplomové práce Kateřiny Dvořákové „Vliv aktivního způsobu vedení výuky hudební výchovy na vybrané cizojazyčné dovednosti žáků mladšího školního věku“

Posudek oponenta

Cílem této diplomové práce bylo prozkoumat vztah mezi rozvojem hudebních a cizojazyčných dovedností dětí mladšího školního věku. Konkrétně pak porovnat úroveň dovedností v cizím jazyce u žáků ze tříd s odlišným způsobem (ve smyslu množství hodin a jejich variability) vedení hudební výchovy.

Autorka vychází ze premisy, že hudba ovlivňuje různé aspekty života člověka, včetně jeho vývoje, kognice, sociálních vlastností ad. Pro tuto práci je ovšem významný především vztah mezi hudbou a jazykem

Práce je standardně rozdělená na teoretickou a výzkumnou část.

Teoretická část je podložena velmi dobře vybranou a bohatou odbornou literaturou. Práce vychází zejména z neurologických výzkumů, které sledovaly vliv hudby (hru na nástroj, zpět, pasivní poslech) na kognitivní funkce člověka. Zasaženy jsou do kontextu teorie hudebních a nehudebních schopností člověka a jejich vzájemných vztahů. Autorka vhodně cituje výzkumy, které se vztahu hudby a kognitivních funkcí věnovaly. Kromě kognitivních momentů si všímá i motivace, sociální dovedností, identity nebo zdraví člověka a jeho životní pohody. Dále se autorka věnuje školní hudební výchově v různých rovinách: funkce hudební výchovy, její význam a obliba, připravenost učitelů prvního stupně, vhodné metody hudební výchovy, včetně programů, které spojují hudební výchovu a výuku cizích jazyků.

Speciální kapitola potom přibližuje vztah hudby a jazyka na různých rovinách, jako neurologické zázemí, strukturální roviny, evoluční charakteristiky, funkční charakteristiky, sluchové ad., včetně jevů, které obě oblasti odlišují.

Tato kapitola je velmi kvalitní a musím autorku za její zpracování pochválit.

Kapitola hudba a cizí jazyk přináší konkrétní výsledky výzkumů relevantních pro uvažování výzkumného tématu.

Výzkumná část začíná malým teoretickým vstupem, což považuji za ne úplně šťastné řešení, citované výzkumy měly být zařazeny do části teoretické a tam zpracovány. Celek mohl mít poněkud uspořádanější podobu.

Tuto část práce tvoří experimentální šetření, které sleduje děti ve třech experimentálních skupinách s různou hudební výchovou (v počtu hodiny, náplni hodin a účasti v mimoškolním hudebním vzdělávání), které jsou pojmenovány jako tradiční, činnostní a rozšířená HV. Skupiny jsou srovnávány po čase ve svých výsledcích v cizích jazyce. Hypotézy směřují jak do zvyšujícího se celkového skóru v jazykových testech s rostoucím množstvím hudební výchovy, tak do jednotlivých oblastí dovedností v cizím jazyce jako jsou poslech, čtení a psaní, Autorka nezapomněla ani na děti, které se věnují mimoškolnímu vzdělávání v cizím jazyce a jejich možností pozitivního vývoje cizojazyčných dovedností z hlediska této (a nikoliv hudební) činnosti.

Žáci byli velmi pečlivě vybráni, aby výsledky byly signifikantní a nakonec se jich zúčastnilo třicet, po deseti v každé experimentální skupině.

Výsledky byly zpracovány statisticky, metody jsou vybrány vhodně pro empirický materiál a počet dětí ve skupinách. Prezentována jsou data v tabulkách s popisem. Výsledky o rostoucích dovednostech v cizím jazyce se potvrdily zejména pro skupinu s rozšířenou hudební výchovou. Činností hudební výchova prokázala posun pouze v některých aspektech. Vypadá to, že vliv na děti mělo mimoškolní hudební zaměření asi v nejvyšším rozsahu, ale mimoškolní výuka cizího jazyka nikoliv. To je překvapující a prosím o interpretaci u obhajoby.

Diskuse velmi kvalitně ukazuje omezení v interpretaci získaných dat. Čerpá tak z výzkumů, které zvažovaly, stejně jako autorka, jinou motivaci dětí, odlišný socioekonomický status, disciplinaci ad., v kontextu vlivu na oblast cizího jazyka. Více hodin HV takový vliv zdaleka nemělo, což je podstatným výsledkem práce.

Otázkou do obhajoby je autorčino hodnocení vlastních výsledků: jak dále tyto jevy sledovat, aby výsledky byly prokazatelné, jak vlastní výsledky posuzovat a případně, co propagovat do výuky. Nemyslím to jako výtku, v rámci diplomové práce bylo téma zpracováno zodpovědně.

Práce Kateřiny Dvořákové se mi velmi líbí. Oceňuji zájem o sledovanou problematiku a způsob zpracování náročného tématu. Předložený text splňuje nároky kladené na diplomovou práci a doporučuji jej obhajobě.

Ida Viktorová

Praha 22.8.2018